

Abstrakt

Dizertačná práca skúma politické myslenie katolíckeho filozofa Štefana Polakoviča (1912–1999), ktorý je považovaný za jedného z hlavných ideológov politiky Jozefa Tisa počas slovenského štátu (1939–1945). V kontexte vnútropolitického mocenského súboja medzi prezidentom Tisom a predsedom vlády Vojtechom Tukom sa Polakovič podieľal na nacizácii slovenského politického katolíckeho myslenia prostredníctvom vytvárania slovenských a katolíckych pojmov inšpirovaných ideológiou nemeckých národných socialistov. Po druhej svetovej vojne sa z Argentíny snažil o dosiahnutie zvrátenia zániku slovenského štátu a v deväťdesiatych rokoch patril k apológom Jozefa Tisa a podporovateľom interpretácie o protifašistického katolíckom odboji v prostredí Hlinkovej slovenskej ľudovej strany.

Hlavným cieľom tejto dizertačnej práce je zistiť, aké boli príčiny Polakovičovej fašizácie a prečo považoval vlastný národný štát za jedinu prijateľnú formu štátnosti pre slovenský národ. Práca sa síce koncentruje hlavne na Polakovičovo myslenie v období slovenského štátu, ale v snahe zachytiť vývoj jeho myslenia naprieč 20. storočím si všíma aj Polakovičove koncepcie z prostredia argentínskej emigrácie. Predkladaná dizertačná práca najskôr popisuje vznik a vývoj slovenského politického katolicizmu v kontexte európskeho politického katolicizmu. Ďalej pátra po ideových koreňoch Polakovičovho myslenia, venuje sa recepcií jeho filozofických úvah u predstaviteľov Hlinkovej slovenskej ľudovej strany a analyzuje Polakovičove modifikácie pojmov prebraných z ideológie nemeckých národných socialistov. Všíma si okolnosti Polakovičovho demokratického obratu po skončení druhej svetovej vojny, jeho vzťahovanie sa ku kritike postkolonializmu a pojmom slovenských národných komunistov a podporu politiky dejín Vladimíra Mečiara. Polakovičovo myslenie skúma na pozadí modernizácie katolíckeho myslenia, pristupuje k nemu skrz katolícky modernizmus ako analytický pojem a navrhuje novú výskumnú kategóriu križiak paternalistického modernizmu.

Kľúčové slová: Štefan Polakovič, katolicizmus, fašizmus, slovenský štát, katolícky modernizmus, klerikálny fašizmus, kresťanská demokracia